

Ш О С Т А
В С Е У К Р А Ї Н С Ь К А
Н А У К О В А
К О Н Ф Е Р Е Н Ц І Я
З І С Т О Р И Ч Н О Г О
К Р А Є З Н А В С Т В А

/м. Луцьк, вересень - жовтень 1993р. /

Шосту Всеукраїнську наукову конференцію з історичного краєзнавства проводять:

Академія наук України. Інститут історії України.

Національна комісія з питань повернення в Україну культурних цінностей при Кабінеті Міністрів України.

Міністерство культури України.

Міністерство освіти України.

Всеукраїнська спілка краєзнавців.

Український фонд культури.

Українське товариство охорони пам'яток історії та культури.

Центр пам'яткознавства АН України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

Волинський державний університет ім. Лесі Українки.

СПОНСОР КОНФЕРЕНЦІЇ:

ФІЛІАЛ ГРАДОБАНКУ

ФІЛІАЛ ЕКОНОМБАНКУ

ФІРМА „ІНТЕРКОНТАКТ“

РЕДКОЛЕГІЯ :

П. Т. Тронько / голова /;

Г. В. Бондаренко, Т. Ф. Григор'єва /відповідальний секретар /,
В. О. Горбик, Ю. З. Данилюк, Б. Й. Заброварний, І. В. Кичій, Є. М. Складенко.

Оргкомітет VI Всеукраїнської конференції з історичного краєзнавства

Кондуфор Юрій Юрійович — директор інституту історії України, академік АН України /Голова Оргкомітету/

Тронько Петро Тимофійович — Голова правління Всеукраїнської спілки краєзнавців, академік АН України /Заступник Голови Оргкомітету/

Горбик Вячеслав Олександрович — завідуючий відділом історико-краєзнавчих досліджень Інституту історії АН України, заступник Голови Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, доктор історичних наук /Заступник Голови Оргкомітету/

Заброварний Богдан Йосипович — радник ректора Волинського державного університету ім. Лесі Українки, кандидат історичних наук /Заступник Голови Оргкомітету/

Григор'єва Тетяна Федорівна — старший науковий співробітник Інституту історії України АН України, кандидат історичних наук /секретар Оргкомітету/

Юренко Світлана Павлівна — старший науковий співробітник Інституту історії України АН України, кандидат історичних наук /секретар Оргкомітету/

Бондаренко Геннадій Васильович — голова Волинського обласного товариства краєзнавців, кандидат історичних наук

Ворон Василь Олександрович — заступник глави Волинської обласної державної адміністрації

Данилюк Юрій Зіновійович — провідний науковий співробітник Інституту історії України АН України, заступник Голови правління Всеукраїнської спілки краєзнавців, кандидат історичних наук

Єременко Олег Макарович — заступник міністра культури України

Заремба Сергій Захарович — керівник Центру пам'яткознавства АН України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, кандидат історичних наук

Кичій Іван Васильович — завідуючий кафедрою історії України Луцького педагогічного інституту ім. Лесі Українки, професор

Максимович Олег Володимирович — заступник голови міськвиконкому м. Луцька

Маринич Олександр Мефодійович — Голова географічного товариства України, член-кореспондент АН України

Погрібний Анатолій Григорович — перший заступник міністра освіти України

Склярєнко Євген Михайлович — провідний науковий співробітник Інституту історії України АН України, доктор історичних наук

Толочко Петро Петрович — віце-президент Академії наук України, директор Інституту історії України, Голова Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, академік АН України

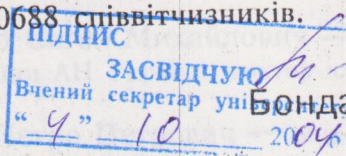
Свідзинський Анатолій Вадимович — ректор Волинського державного університету ім. Лесі Українки, доктор фізико-математичних наук

Франчук Євген Іванович — декан історичного факультету Луцького педагогічного інституту ім. Лесі Українки, кандидат історичних наук

Шевченко Федір Павлович — головний науковий співробітник Інституту історії України, член-кореспондент АН України

Янко Дмитро Григорович — перший заступник голови Українського Фонду культури, заслужений працівник культури України.

На основі статистичних матеріалів НКВС УРСР можна стверджувати, що внаслідок різноманітних загальносоюзних та локальних операцій в другій половині 30-х років в Україні було заарештовано 310688 співвітчизників.

Бондаренко Г.В., Заброварний Б.Й. /м.Луцьк/

КРАЄЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ЛУЦЬКОМУ ПЕДІНСТИТУТІ

В процесі перетворення Луцького державного педагогічного інституту ім. Лесі Українки в центр освіти, науки та культури Волинської області значне місце займала тематика регіональних, краєзнавчих досліджень, серед яких слід відмітити історико-краєзнавчі, літературно-лінгвістичні, природо-екологічні та інші. Вчені та працівники інституту разом з іншими дослідниками і краєзнавцями створили ряд ґрунтовних праць, досліджували історію та культуру Волині різних часів. Цей доробок на сьогодні, в контексті збереження кращих традицій краєзнавства, складається з багатьох напрямків, тем, окремих оригінальних досліджень та розвідок:

- історичні дослідження 40-х - 50-х років;
- краєзнавча робота в інституті і визначення її пріоритетних напрямків; створення музеїв у 60-ті — 70-ті роки — археології, Лесі Українки. Необхідність створення музею освіти області та луцького педінституту;
- випуски "Наукових записок" та окремі публікації краєзнавчого характеру з історії, культури, природи, економіки;
- проведення наукових конференцій, симпозіумів, семінарів міжнародного, державного та регіонального рівнів;
- вивчення флори, фауни, рельєфу і клімату Волині, розміщення та раціонального використання природних ресурсів;
- історико-економічні, історико-географічні та екологічні дослідження;
- краєзнавча робота студентів і національно-культурне відродження. Вивчення краю на основі наукової роботи студентів;
- фундаментальні видання "Історія міст і сіл УРСР. Волинська область", "Історія Луцька", "Атлас Волинської області", серія бібліографічних покажчиків, "Луцький державний педагогічний інститут / історичний нарис /", видання до 40 - річчя інституту, " Минуле і сучасне Волині";
- перспективи краєзнавчої роботи в контексті національного відродження і збереження краєзнавчих традицій передбачають подальшу активну діяльність та співробітництво з іншими вченими та краєзнавцями, участь у підготовці "Зводу пам'яток історії та культури", енциклопедичного словника, "Атласу історії культури", монографії "Історія культури Волині", книги "Реабілітовані історією".

Багато зроблено науковцями, працівниками і студентами інституту. Але можливості у розгортанні краєзнавчої роботи, особливо з утворенням університету та різних наукових установ, а також центру краєзнавчих досліджень закладені ще більше на майбутнє.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Кондуфор Ю.Ю. Історична наука в умовах розбудови незалежної Української держави	5
Тронько П.Т. Історичне краєзнавство у відродженні духовності, культури та багатотисячолітніх традицій українського народу	6
Горбик В.О. Концепція історичного розвитку України та її відображення в історико-культурній спадщині	8
Данилюк Ю.З. Політичні репресії в Україні періоду тоталітаризму: причини і наслідки	11
Бондаренко Г.В., Заброварний Б.Й. Краєзнавчі дослідження в Луцькому педінституті	12

1 СЕКЦІЯ

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ

Панченко П.П. Регіональний аспект державотворчого процесу в Україні в умовах незалежності	13
Гриценко І.С., Карабанов М.М. До питання про відмінність української революції від російської в добу 1917-1921 років	14
Шаповалов Г.Ш. До питання про походження українського державного гербу	15
Глазов Л.М. Шляхи формування унітарного державного устрою України	17
Кучер В.І. Роль січових стрільців у захисті української Центральної Ради	18
Гриценко І.С. Володимир Антонович про чинник держави в національному історичному процесі	19
Яременко В.І. Поняття "держави" в історичному українському та європейському вимірах	21
Цехмістро Н.Я. Ідея державності в українському суспільстві 60 років XVIII ст.	22
Крук О.А. Національне питання в політико-правовій теорії М.П. Драгоманова	23
Кручек О.А. Передумови українізації в УРСР /20-ті роки/	24
Калита Л.В. Питання державного устрою в листівках українських політичних партій /1900-1904рр./	25
Лозинська Л.О. Винниченко про українське питання /по сторінках журналу "Украинская жизнь" /1913-1916 рр./	27
Савченко І.В. З історії видавничої справи в Україні періоду діяльності Центральної Ради. З історії питання	28
Гусев В.І. Тимчасовий уряд, Центральна Рада і Бунд: за яких умов можлива автономна Україна?	29
Мокрицький Г.П., Костриця М.Ю. І.А.Фешенко-Чопівський — визначний діяч УНР	30
Ресент О.П. Робітництво в часи української держави Павла Скоропадського / квітень-листопад 1918 року/	31
Завальнюк О.М. Українська державність на Поділлі в умовах польської окупації /листопад 1919 - липень 1920 років/	32
Савченко В.А. Махновський рух і українська державність	34
Нагорний В.І. Група федералістів в КП/б/У — державники чи сепаратисти?	35

Курас Г.М. Український історик та краєзнавець В.А.Шугаєвський	236
Розсоха А.П. С.Л.Рудницький та його внесок у розвиток історичного краєзнавства	237
Лисий А.К. І.О.Шипович — протоіерей-краєзнавець	238
Лук'янчук Л.Я. Краєзнавча діяльність Ю.Тарновича /1903-1977 р./	239
Водотика С.Г., Савенок Л.А. Краєзнавчі студії Наталії Мірзи-Авакянц	240
Багмет М.О. Краєзнавча діяльність В.М.Федорівського на Миколаївщині	241
Жовнер О.Д., Черних Г.Г. Миколаївські краєзнавці про життя та діяльність М.М.Аркаса	242
Верба І. Н.Д.Полонська-Василенко як краєзнавець України	243
Луцький Ю.Ю. С.І.Васильківський — художник, меценат, краєзнавець	244
Юренко О.П. Д.Ф.Соловей як людина, учений і краєзнавець	245
Копилов С.А. А.Скальковський як дослідник болгарських колоній Новоросії та Бессарабії	246
Тормозов В.В. В.Л.Модзалевський як дослідник Чернігівщини	247
Фалюш Ю.Ф. Відроджувати народні скарби	247
Строцький Л.Д. Ідея відродження у веснянках та гаївках Тернопільщини	248
Гавришук А.П. Зберегти народну спадщину Подністровських сіл	249
Мельников Д.О. Молодіжні ініціативи по збереженню української історико-культурної спадщини	250
Хваліна Ю.В. Роль літератури пам'яткознавчого характеру у формуванні ставлення до культурно-історичної спадщини	251
Дмитренко О.О. Роль театру у формуванні національної свідомості	253
Діброва Г. М.О.Макаренко і рідний край	253
Дорошук Н.О. Чисті криниці І.Огієнка	255
Опанасюк Г. Гуманістичні ідеї Івана Огієнка в краєзнавстві та педагогіці	256
Олашин М.В. Володимир Гнатюк і Закарпаття	256
Ляньошкіна О.М. Іван Матвійович Рябінін — краєзнавець і громадський діяч	258
Савчук В.С. Видатні діячі Катеринославського наукового товариства як краєзнавці /матеріали до персоналій І.Я.Акінфієва та Я.П.Новицького/	259
Пономаренко І.В. Сторінки життя і творчості М.Д.Лагути	260
Семистяга В.Ф. С.О.Локтюшев	261
Сапухіна Л. Краєзнавець з Сумщини П.А.Сапухін	262
Попова Л.Г. С.І.Цветко — дослідник культури та побуту болгар півдня України	263
Рик С.М. Особливості інтеграції української культури в сучасних умовах	264
Бондаренко Г.В. Місце історичного краєзнавства в історичній пам'яті та національному відродженні України	265

VI СЕКЦІЯ

ЦЕРКОВНА ІСТОРІЯ І КУЛЬТУРА В ДУХОВНОМУ ВІДРОДЖЕННІ УКРАЇНИ

Зінченко А.А. Формування помісної православної церкви в Україні й імперська політика	267
Кукурудзяк М.Г. Роль і місце православної церкви Буковини в умовах австрійської окупації	268
Пашенко В.О. Сталінізм і церква в Україні в 20-30-х роках	269
Харишин М.В. Становище українського православ'я в кінці XVI — першій половині XVII століть	270